

EDINOST

Glasiló slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edincih je moč.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in sabote o poludne. Cena za vsak teden je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrta leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v tražkah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnina, reklamacije in inserate prejema Opravištvu v via Zonta 5.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu frankirani. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Propad se bliža.

V ogerskei gosposkeji zbornici so oni teden zopet, ali še enkrat, zavržli postavo o dovoljenju zakona mej židi in kristijani. — Ta pot so v resnici pomagali ogerskim konservativnim plemiškim prvakom tudi avstrijski visoki plemenitaši in vsled tega je bila omenjena postava zavržena z 10 glasovi večine.

Na Ogerskem se sploh kažejo znaki globoko vkoreninjene bolezni, ker drugače ne bi niti prišla na dan taka postava, kakoršna je ona o žentivni mej židi in kristijani. — Ogerska je bila od nekdanjega katoliška, kristjansko mišljenje je bilo po Ogerskem splošno. — A ker Ogrinso bili zadosti dobri gospodarji in niso znali rabiti zakladov bogate zemlje, vgnjezdili so se mej njimi židje, ki so polagoma dobili vsa ogersko kupčijo v roke; pisatelj teh vrst sam je popotoval po Ogerskem, pa se prepričal, da je tam vsa kupčija, ves denar v rokah židov, ki niso posebno vestni, kadar jim gre v doseg svojega namena, kateri namen pa je izključljivo le denar. — Zalostno je v državi, v kateri prevlada in vse zatira surovi materijalizem, katerega nositelji so v prvi vrsti židje.

V bogatej, krasnej Ogerskeji se ta reva uprav zdaj kaže v vsej svojej nagoti. Nekdanj bogato, junaško in ponosno ogersko plemstvo, katero je bilo prav za prav glavna, da ne rečemo, edina snov ogerske državnej ideji, ta nekdanj res plemenita aristokracija je podlegla omenjenemu materijalizmu, največi ogerski gosposdije, kakor knezje Esterhazy, Palfi, Zichy itd., so zdaj v rokah židov; večinom so le še na videz posestniki svojih obširnih zemljišč, kajti gospodarji vsemu, kar ta zemljišča donajajo, so židje, kateri ogerskim magnatom delé le toliko kruha, kolikor jim je še potrebno, da živé od denes do jutri, in vprašanje časa je, kdaj židje nastopijo popolno gospodarstvo na vseh največjih imenjih v ogerskem kraljestvu.

Ta ogerska socialna bolezen je tudi prvi in zadnji vzrok nove postavé o žentivni mej židi in kristijani. — Proračunili so namreč, da zginejo s površja v malo letih vsa ona slavna imena ogerskih visokih plemičev, ako se ta slavna imena ne spoje s židovskim denarjem. — Mnogo visokih aristokratov je na Ogerskem, kateri morajo propasti, ako se ne oženijo s hčerjo takozvanega hišnega žida.

Nova postava ima pomagati. Ogerski aristokratje imajo slavna imena, po teh

brepni nekdanj borni, v prahu pred aristokracijo se plazéči žid; aristokrat pa zopet uvideva, da mu slavno ime ne pomaga, ako se ne polasti denarja bogatih židov, in ker to ne gre sè silo, naj gre s pomočjo srčne (?) zveze, kakoršna bi morala biti ženitev.

Da se torej enim pomaga do slavnih imen, drugim do denarja, to je namen postavé, ki dela toliko hrupa po vsej Avstriji, po vsej Evropi.

Da je pa temu tako, uprav to je znamenje, da propada oni etični moment, kateri je toliko stoletij vzdrževal in povzdigoval ogersko državo in madjarski narod: uprav plemstvo je bilo, katero je dajalo madjarskemu narodu tisto moč in bleščobo, katera se je večkrat pokazala, ono je tudi bile na čelu madjarske revolucije leta 1848. Prašanje torej nastane: v katerem taboru je Madjarska? Gotovo v taboru konservativcev, ki so glasovali proti požidenju madjarske aristokracije, katero napravi iz vitezov, junakov slabetne kruhohorce in klečplaze. Ali ogerski narod najbrže ne uteče svojej osodi. Denar ima svojo moč in prej ali slej podležejo tudi pravi madjarski konservativci naporu krutega materijalizma, s katerim je primorana računati sedanja ogerska vlada, ako se hoče vzdrževati. S tem pa je tudi vsoben propad nekdanj po pravici, zdaj pa brez pravega temelja ponosnega naroda. Ali k temu je tudi dosti pomagalo slabo gospodarstvo v ogerskei polovici države. Ni je skoraj dežele razun Turčije, v kateri bi ljudstvo tako naglo ebuboževalo, kakor pod krono sv. Stefana, in dežele, kder bi zemljišča bila tako zadolžena, kakor so v deželah, v katerih le na videz gospodarji arpadski rod, v resnici pa gospodarijo židje. Uprava na Ogerskem je sploh jako slaba, gnijla; kakovi so tam uradi, tega niti ne smemo pisati brez nevarnosti, da ta list ne pride v roke našim naročnikom.

Nemadjarskim narodom delajo vse le mogoče krivice; oni težé in neumorno delajo le na to, da pomadjarijo druge narode v ogerskei polovici države živeče; oni lové letécega ptiča, mej tem pa ne vidijo, da jim gre debel vol iz hleva. Največi poštenjak ogerski, pravi velikan Dejakk, je malo dni pred svojo smrtjo pisal nekemu prijatelju mej drugim te-le besede: «Spridena uprava je spridila naravo in spridene naravo vplivajo na upravo. Obe ste vzrok in očinek h krati in iz te vsajemnosti se je rodila bolezen, katera se vselej in povsod, kakor uči zgodovina, konča sè smrtjo.»

gih važnih mestih napadali, bili so odbiti od turških nizamov, in povlekli so se iz smrtonosnega ognja. Trudnej in vpehanej sili Skobeljeva pa, katera je v noju veliko število svojih hrabrih vojakov izubila, nemogoče je bilo, da se dalje drži na tem z junaško krvjo zavzetem vtrjenju »Zelenega vrha«. Turki, poznajoč veliko važnost izgubljenega ključa Plevanskega, postavijo vso svojo moč, in navalé tedaj z veliko premočjo na peščico junakov. Ali Skobeljev se ne umakne, in drži z železno svojo roko zadobljeno stališče. V divjem teku leté poročevalni častniki (ordonanc-officiri), v glavni stan za pomoč, naznanujoč predstoječo nevarnost, katera »junaku dneva« preti, — ali vse zastonj, potresena ruska vojska po nevspešnem tretjem napadu, stoji kakor okamnena. In tamo mirno gleda, kako drvé turške čete na osamljenega Skobeljeva, kateri je z taj svojeje nemile osodi prepuščen. Skobeljev je za svojo odbrano vse storil, in vse vpotrebil, kar je le mogoče bilo, da, celó taktične neverjetnosti. Njemu je pretila nevarnost od napadnih turških stopov od Plevne, kakor tudi iz desnih in levih obkopov, iz katerih so svinčene in topovske krogle kakor toča sipale. Rusi so zadnje strani obkopa z mrtvimi nakopičili, ter tako sebe zaklonili. Uže so štiri turški navalé srečno odbiti, ali moslimi se pripravljajo za peti napad.

Tako sodbo je izrekel prvi Madjar svojemu rodu!

Prepir zarad postavé o žentivni židov s kristijani je očividno znamenje, da se Dejakkovo prerokovanje uže po nekoliko vresničuje. A poleg tega stojé tudi reči na Hrvatskem tako, da se ni nadejati trajnega miru mej Madjari in Hrvati.

Burne seje v hrvatskem saboru nam kažejo prejasno, da hrvatski narod ni zadovoljin z nagodbo in da ste toliko zmerna, kolikor skrajna opozicija hrvatskega sabora v tem popolnoma edini, da je treba z vsem pogumom in vso silo delati na to, da se Hrvatska postavi na drug državno-pravni temelj in da se z njo spoje tudi druge dežele, ki po zgodovini in po nagodbah spadajo pod hrvatsko trojedino kraljestvo. — Hrvatski narod pa je vsak dan bolj navdušen za opozicijo, ki pogumno terjá hrvatska prava, in uže bodoče saborske volitve skoraj gotovo pokažejo, da hrvatski narod stoji za onimi možmi, kateri odločno terjajo njega nerazrušljive pravice.

Mi se sicer ne vjemamo s postopanjem Davida Starčevića in nekaterih njegovih kolegov, a tudi to nezasišano, v škandal segajoče vedenje poslancev je znamenje časa in pomenja, da je na Hrvatskem narod močno razburjen.

Iz te razburjenosti pa utegnejo prej ali slej nastati Madjarom strašne zadrege. Sedanj ban, grof Khuen-Hedervary se hode teško mogel držati, akoprem si prizadeva, da bi uvedel zopet dobre razmere mej Hrvatsko in Ogersko; — Hrvatje mu nič prav ne upajo, oni hočejo bana, kateri bi bil strog varuh hrvatske avtonomije. — Skoraj neverjetno pa je, da se ogerski šovinisti sprizanjajo s to idejo, in tako hode zadrega rastla od dne do dne. — A ne le od strani Hrvatov, temuž tudi drugi na Ogerskem živeči narodi terjajo vedno odločneje svoje narodne pravice.

Vse skupaj: finančna mizerija, preobdačenje ljudstva in propadanje morale na enej, Hrvatsko in sploh narodnostno prašanje pa na drugej strani, vse to utegne Ogersko spraviti v nesrečo in propad.

Zatorej pa bi morali biti njeni državniki na opreži, ter poravnati se prej ko mogoče s Hrvati in drugimi narodi, potem pa začetí vse drugo gospodarstvo, nego je dosedanje. — Na Ogerskem vse to vidi in nekoliko spoznava konservativna stranka, katera dobiva vedno večé zaupanje mej ljudstvom, a ker je teško, da pride tako k malu na krmilo, zato je mogoče, da pride, kadar bo prekesno. — Ker pa Madjari preveč mislé o sebi in

ker se njihova politika teško kedaj otrese nevarnega šovinizma, zato je pač mogoče, da konservativna stranka zauleče propad, a da bi ga pa odstranila, temu skoraj gotovo ne bode imela moči, ker gnjiloba je preveč napojila ogersko državo.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je poslal prestolniku Rudolfu, lastnoročno pismo, v katerem njemu, kakor pokrovitelju *električne razstave*, izreka popolno priznavanje in najgorkejšo zahvalo za pospeševanje velevažnih znanstvenih in obče-koristnih interesov pri razstavi. Iz istega vzroka so bili tudi proslavljeni, in sicer je dobil grof Wilček red železne krone prve vrste, Erlanger komanderski križ Leopoldovega reda, major Obermayer, profesor Pfaff in dvorni svetovalec Stefan red železne krone tretje vrste in vladni svetovalec Grinburg naslov dvornega svetovalca. — Red železne krone tretje vrste je dobil tudi naš rodoljub in pisatelj *dr. Josip Stefan*.

Cesarjeva Stefanija je za osepnicami zbolela, a bolezen ni huda; vsled tega se je odpovedal dvorni bal, ki je imel biti 16. t. m.

Gosposka zbornica se je pomnožila za več udov. Po cesarjevem lastnoročnem pismu so namreč vanjo poklicani: komornik grof Kolovrat in baron Walterskirchen, kakor dedna uda, potem oddelčni svetovalec v pokoju baron Buchman, poslanec grof Chotek, muzealni vodja, dvorni svetovalec Eitelberger, tajni svetovalec polkovnik grof Fugger, grajščak baron Gondolaghetaldi, opat šotenskega samostana Hauswirth, grajščak general Koziabeodski, in glavni vodja južne železnice Schüller kakor dosmrtni udje.

naporom je vžil Skobeljev v turško vojsko strah in nestalnost tako, da ni imela poguma, da se tudi po tretjem odbitem napadu iz odbrane v nastopanje spusti.

Navačni »ordonanc-officir« pri prehodu Dunave postal je zdaj središče največjih, in najodločnejših dogodkov. Veliki Skobeljev je postal svetla zvezda na ruskem vojnem nebu.

Kakor nam je poznato, po padu Plevne se je tudi rusko-turška vojna svojem koncu bližala. Drzni zimski prehod čez snežne balkanske planine in zmagonosno prodiranje ruske vojske, naglalo je ostalke moralno ubitih Turkov v tak škripec. — da niso ni pomislili na daljno upiranje.

Se nekoliko kratkih dni, in veselo pozdravljajo hrabri donski kosaci pod junaškim Skobeljevem v solnčnem bleškn lesketéce Carigradske minarete.

Zadnje odvažno delo Skobeljeva je bila ekspedicija proti Geog-Tepe v Aziji. Poznato nam je, da se je prejšnje rusko podjetje v teh daljnih puščavah srednje Azije popolnoma nesrečno končalo; potreba je tedaj zahtevala, da se ta stvar popravi, in da se nevarni sosede Turkomani ukroté.

Skobeljev tedaj vdobi l. 1880 glavno popolnoma nezavisno poveljništvo nad tem poljetjem, in ko je neke važne administrativne stvari dovršil, napoti se, si-

Podlistek.

»Beli general«

(Janko Stibilj).

(Dalje.)

Po padu Lovče postane Skobeljev posestnik divizije, in vdobi nalogo, da izvrši od južne strani glavni napad na Plevno. Ali zdaj je stvar težja postala. Mej prvim in drugim napadom je minolo polnih 42 dni. Za ves ta čas so Turki nevtrudljivo Plevno utrjevali, in iz nje stvarili nepremagljiv vojaški tabor, kateri je bil v več progah z močnimi obkopi, z baterijami, streljskimi jamami in tranšejama opasan. Skobeljev je bil primoran, smrtonosni gosti ogenj iz obkopov in iz lica trpeti, — ali neštevilne žrtve, katere so se po vsakem koraku množile, niso ga od svojega namena zadržavale. On na svojem šarcu (belem konju) z svojim oddelkom junaški predira turške rajde, in na zadnje udari z golim bodalom, na »Zeleni vrha«, skoči na konji prvi v turške tranšeje, in v Skobeljeve roke pade ključ Plevanski. Poverjeno delo je izvršeno najsjajnejše. Da vidimo dalje. Vsi napori in junaštvo »belega generala« so ostali brez koristi. Drugi napadni ruski stopi (kolone,) kateri so prav v tem času na raznih dru-

V Tridentu so začeli tudi italijanski dejaki na srednjih šolah rogovoliti; šest dejakov in enega meščana so vsled tega zaprli; imeli so, kakor se čuje, neko zvezo s tržaškimi poglavci.

V hrvatskem zboru je 11. t. m. poročevalec Giurgievic izvrstno zagovarjal indemnitetno predlogo; potem pa je ban odločno odbijal opazko, da je vlada nezakonita i da hoče brez odgovornosti vladati; ban jemlje nase popolnoma odgovornost. Predloga se je potem tudi v podrobnej debati sprejela z 69 glasovi proti 25, drugi dan potem pa tudi v tretjem čitanju.

Hrvatski sabor se je 13. t. m. moral zopet brez uspeha raziti, ker je vstal strašen ropot in krik pri glasovanju o Markovičevem predlogu glede zakona o žandarmeriji.

Ogerska gosposka zbornica, kakor se je bilo nadejati, zavrgla je 12. t. m. pri glasovanju po imenih zakonsko predlogo glede možnosti kristijanov z judi z 200 glasovi proti 190. Mej debato je ministerski načelnik izrekel, da se bo dajala potuha takim težnjam, ki niso v prid deželi, ako se predloga zavrže; on sicer umeje verske pomisleke, ali deli jih ne, nerazumljivo mu je pa nasprotovanje onih, ki menijo, da so judi deželi nevarni, ker v tistem trenutju, v katerem se spoje judi z družimi državljani, mine nevarnost skoraj popolnem. — Gosposka zbornica je prekrizala račun Tiszi, ki je hotel jude nase privezati in mi smo tega menjenja, da to ni nesreča za ogerske dežele.

Vsled padle predloge o ženitvi mej kristijani in judi je ogerski ministerski svet 13. t. m. sklenol, da to zadevo odstavi z dnevnega reda letošnjega zborovanja.

Ogerska poslanska zbornica je 14. t. m. po kratki generalnej obravnavi sprejela z veliko večino proračun za leto 1884 kakor podlogo za podrobno obravnavo.

Vnanje dežele.

Mej Črnogorci in Albanci nastane nov boj. Gusinjski paša se je namreč uprl Črnejgori pri zasedanju okrajine, katera se je Črnejgori odstopila. Vsled tega je črnogorska vlada sklenola, okrajno z orožjem si osvojiti in imenovan je vojski za poveljnika Stojan Kovačević; v Gusinju

cer drzno, ali modro ekoci Turkomanske puščave Skobeljev je pri svojem pohodu nekoliko podlog za daljnje nastopanje ustvaril, dokler se ni glavnim uredbam turkomanskega mesta Geog-Tepe približal. Ko je on močno sovražnikovo trdnjavo dobro ocenil in videl, da je vsako slepo napadanje brez koristi, polasti se glavnih stališč okoli Geog-Tepe, utrdi in začne trdnjavo popolnoma pravilno obsediti. Ali ta obsada ni dolgo trajala. Železni obroč, s katerim je Skobeljev Geog-Tepe opasal, vsak dan je bil ožji, za Turkomane vse groznejši in zubonosnejši, dokler se ni pod samo vtribo sovražnikov primaknol.

Skobeljev videč, da se odločni čas bliža, zapovedal je »naskok«. Z gromovitim »hurra« in z golim bodalom naskočijo njegovi hrabri vojaki vtrbo, razbijejo turkomansko vojsko, in Geog-Tepe pade v roke »junaka dneva«.

V tem zadnjem dejanju vidimo, da so bile v Skobeljevu zbrane vse potrebne zmognosti pravega vojvode. Tukaj je Skobeljev svojim kritikarjem najbolje pokazal, da on ni le oster in drzen kosački hetman, le kakor bujournik, temuč hladnokrvni cenilec bojnih mer, kateri zna vsako bojno okoliost pametno razsoditi in razumno izkoristiti.

S tem podjetjem završava naš viteški Skobeljev svoja vojaška dela, in to na prav tistem bojnem polju, kder mu je uže pred 6 leti slava vence vila. (Konec priložnosti.)

pa se je sklenolo, da se bodo tudi z orožjem branili.

Ruski minister Giers pride za gotovo 19. ali 20. t. m. na Dunaj. V Stuttgartu, kder se pokloni kraljici, mudil se bo dva dni.

Ruski general Ratislav Fadejev je 12. t. m. v Odesi umrl. On je bil morebiti najizvrstniši i najučenejši vojak v ruskej armadi, vodja panslavistične stranke. On je izdal več vojaških spisov; ki so visoko cenjeni v vojaških krogih.

Bolgarska ministra pravosodja in financ Štojlov in Mačević sta odstopila.

Mladi Bismark je imenovan za nemškega poslanca na ruskem dvoru; to je znamenje, da so razmere mej Nemčijo in Rusijo dobre.

V španskej poslanskej zbornici je 11. t. m. izjavil minister notranjih zadev, da vlada želi več predrugačeb, poudarjal je posebno, da mora biti splošna vojaška dolžnost in tako tudi volilna pravica.

Egiptovska vlada je ukazala Backer paši, naj posadki ki ste zaprti v Tokaru iu Singatu, osvobodi i naj onim na zahodnej strani Singata ukaže, da se umakno, v boj pa naj se nikakor ne spušča, tudi iz Kartuma se ina umaknoti posadka, kanoni zabiti, strelni prah pa v vodo vreči; Masnah in Svakim pa se imata braniti.

Krivega prosoja čete so uže v okolici mesta Kartum, Kelnan, ki stoji blizu tega mesta, oplenile so in požgale.

Kitajska vlada dela velike priprave za vojno s Francozi; reke in luke zapira s torpedi, trdnjave oborožuje; dobro je oborožila nad 200.000 mož. Namestni kralj v Kantonu je izdal poziv, v katerem ljudstvo opominja, naj se pripravi za vojno i naj napade Francozov odbija.

Dopisi.

Iz Brega, 12. decembra.

Kako težavno je dandanes s troški obloženemu kmetu izhajati; prepriča se lahko vsak, kateri vidi ubozega kmeta v silnih denarnih zadregah zatekati se do prvega denarnega znanca, da mu pomaga s posojilom, katere ga navadno vendar le drago stoji. To posebno ubozega kmeta, gospodarja na deželi, kaj pogostoma zadenej plačati je treba sedaj visoke davke s prikladami, sedaj obresti starih in novih dolgov ali pa pokriti troške za neizogibljive vedno rastoče domače potrebe itd.

Ako tudi so morebiti pri hiši obilni pridelki, teh ne more tako hitro in naglo v neugodnej dobi brez zdatne škode spremeniti v denar i vendar le denarja potrebuje. Tak ubogemu kmetovalcu neugoden položaj si znajo izkoristiti nekatere v zlato tele zaljubljene nevednega ljudstva pijavke, katere voljno posojajo denarne zneske na velike obresti. Znanj so mi slučaji, da se na deželi redkokrat posoja denar na 10 in 12 od sto, večkrat pa na 50 in 100 in celo na 120 forintov od sto na leto! Kam zabrede gospodar (kmet), ako on ali kateri koli drugi ud njegove hiše zajme denar na tako visoke obresti, mej tem ko kmetija donša le borbih 3 do 5 od sto? Gospodar se svojo kmetijo hodi rakovo pot in priti mora prej ali slej pozlu, kar skušnja uči in pritrjuje.

Tudi postave zoper oderuštvo so dandanes še premeheke.

Hujši nego gmotni propad je pri taci posojilni znatna moralna škoda priprostega ljudstva, katero si s takimi posojili kuje varige sužnjosti. Ta neprilicni položaj obubožanega ljudstva rabijo naši nasprotniki uže dolgo let v svojo lastno korist. S čem vplivajo pri nas naši nasprotniki o volitvah? Z denarjem, izposojenim našim ljudem.

Da se tej pomanjkljivosti našega ljudstva v okom pride in se mu pomaga do varčnega in pametnega gospodarstva, do neodvisnega blagostanja, do prave in čiste svobode, skrajni je čas, da si napravimo domačo hranilnico in posojilnico po zgledu štajarskih in koroških Slovencev; ker le z domačimi napravami in zadržgami moremo pomagati svojim in je dovesti do prave sreče gmotne in dušne. To v ozbiljen preudarek koperskega okraja rodoljubom, katerim ljubezen do domačega ljudstva v srcu tli.

ljubom, katerim ljubezen do domačega ljudstva v srcu tli.

Iz Podgrada, 8. jan.

(Bravo društvo) je imelo na novega leta dan redni občni zbor. Iz odborovega poročila smo razvideli, da društvo v zadnjem času jako lepo napreduje. Članov šteje 41 (lani jih je bilo 8). Ustanovilo si je knjižnico, ki ima za prvi početek lepo število, okolo 60, zvezkov. Skleneno je bilo, vpisati se v »Slovensko Matice« in »Mohorjevo društvo«, v »Hrvatsko Matice« in »Jeromimsko društvo«, ter po moči še posebe kupovati knjig in nabirati jih v dar. — Časopisov bodo letos v društvu 20, in sicer: »Slovenski Narod«, »Slovenec«, »Edinost«, »Slovan«, »Naša Sloga«, »Soča«, »Slovenski Gospodar«, »Zgodnja Danica«, »Novice«, »Gospodarski List«, »Mira«, »Hrvatska Vila«, »Zvon«, »Skrat«, »Brenčelja«, »Tribüne«, »Illustrirte Welt«, »Humoristische Blätter«, »Fliegende Blätter«, »Cittadino«.

Prav dobro je tedaj v društvu poskrbeno tudi za kmete, kateri naj bi obilno pristopali kot podporni udje, ki po novih pravih plačajo samo po 10 kr. na mesec. Za take, ki ne znajo čitati, prirejela se bodo glasna čitanja in mnogo lepega in koristnega bodo čuli iz raznih gospodarskih listov in »Mohorjevih« ter »Jeromimskih« knjig.

Jako se je obžalovalo, da društvo zgubi izvrstnega mnogoletnega tajnika, gosp. Anastazija Jelušića, koji je premeščen v Dalmacijo kot c. k. gozdni komisar. V odbor so bili izvoljeni gospodje: Slavoj Jenko, trgovec, predsednikom; Anton Trobec, c. k. davkar, podpredsednikom; Jakob Privrel, c. k. nradnik v pokajo, blagajnikom; Fran Vajselj, narodni učitelj, tajnikom i knjižničarjem; Anzelm Zajec, duhovnik, odbornikom.

Ker prevlada v bralnem društvu, kakor vedno, tudi še zdaj prizadevanje po složenem, uspešnem delovanju i po uvednji zdravih socialnih razmer, zato je tembolj obžalovati nesrečni vnanji razpor. Upajmo, da boe sijani razvitek društva tudi v tem smislu blagodejno uplival.

Po zboru je bila prav lepa domača zabava. Da je bilo »perzijsko čarovništvo« najbolj zanimivo, ni mi treba poudarjati. Prav živahen je bil tudi boj za »sladko Jucko«, koja se je nasled v splošno zadovoljnost udala »slamnenemu vdovcu« — oprostite mi ta strašanski germanizem!

Iz Podgrada, 12. jan.

Ondan sem vam poročal o bralnem društvu. Danes mi je zablježiti tužno vest, da smo izgubili marljivega blagajnika, ki je več let jako vestno deloval v prosep društva. Zgubili smo za vselej prijatelji dobrega prijatelja. Pri zadnji veselici se izredno vesel, podlegel je po jako kratkej bolezni neizprosljivej osodi g. Jakov Privrel, c. k. finančni oficijal v pokoji i posestnik, umrši dne 10. t. m. v 53. letu. Danes je bil pogreb, kojega se je vdeležil tudi tukajšnji oddelek veteranov, da skaže svojemu podčastniku zadnjo čast. Lahka zemljica obče priljubljenemu možu!

Iz Ospa, 12. januarja.

Ni ga, ki bi obelodanil, da tudi osapski oratar ne počiva na rožicah, temveč ga leto za letom vedno huje tlači neznosno uboštvu. Uže nekaj let sem toliko ne pridela, da bi sebi in svojim mogel preskrbeti najpotrebnejše hrane i obleke. Kar pridelam, to gre za davke. Sedanji kmet je v resnici pravi siromak. Vso čast mu moramo dati, da bi rad plačal, pa nema s čim. Kar je bilo kaj vrednega, to se je poprodalo za davke. In tako se širi vedno bolj uboštvu in siromastvo, da se ga še precej trdni in nezadolženi kmet straši. Pa kdo je brez dolga? Kmet uže ne, ker ga pred par leti še noben ni tako trdo spominjal na dolžnost. Vsakemu svoje: tem več so mu delali zlate upe, da boe vse odpuščeno. To so bili volkovi v ovčjih oblacilih. Še le zdaj sprevideva, kam so ga oni prijatelji, ki znajo lupine na poštene slovenske poslance metati, privedli. Ali prepozno je. Za slepoto je prejel boben. To je grenek nauk, da z sladkimi obljubami se ne plačujejo davki. To je pa tudi dobro, da se v prihodnje ne dá vjeti v zanjke, ampak krepko stopi na volišče, ter bo brez straha volil le one, katere mu bodo za sveto stvar uneti rodoljubi svetovali. Torej delajmo vsak na svojem mestu in ob času volilne borbe slušajmo pred vsem nasvete preirage nam »Edinosti«, ker tam se siekajo vsi nasveti iz vse nam preljubljene domovine Istre, katero hočemo neoskrunjeno ohraniti nam vsem preljubljenjej Avstriji!

Rodoljub.

Iz Mesine na brodu korvete »Minerva« 8. januarja.

4. dan tega meseca je naša korveta dospela v Mesino. — Ko drugi dan s tovaršema Slovincema H. in C. na trdo hitimo, da si mesto ogledamo, zdi se mi znana prva oseba, ki jo na bregu vidim, ni mi bilo mogoče zadržati se, zakričal sem: Glejta, to je Noli! In tudi on nekako magnetično presunjen se za nami ozira.

Brzo hitim k gledališču ter listek prečitam, in res, tu stoji črno na belem — »rinomato baritono J. Noli«.

Moje veselje je bilo veliko, hitro nazaj hitim — najdem ga ter svojima tovarišema predstavim.

Prav veseli smo par dni skupaj bili — ter tudi priložnost imeli našega narodnjaka v operi »la forza del destino« slišati — in mu z drugimi skupna živahno aplaudirati.

Zalibože, moram tudi omeniti, da sem opazil, kako nevarno stališče ima umetnik mej tukajšnjim ljudstvom — ako zaslutijo, da ni domačin. Lepota in umetnost petja se pozabi in vidi se pred sabo le političnega sovražnika.

Sploh Lahom, nam nasproti, majnka vsake internacionalne omike in časniki psujejo, da se je čuditi, da jih ne zaplenijo.

A vse to nas ni zadržalo par čas domovini na srečo zvrtni in zaoriti živahne živijo-klice našim prijateljem.

Jeaa na morju.

Domače in razne vesti.

Častno občanstvo. Njega eks. baron Pretis je imenovan častnim občanom izolanske občine. Deputacija inesta »Isole« mu je v ta namen izročila prekrasno diplomu, ki se jako hvali od artistične strani.

Ustanova Riess. Dne 9. februvarja t. l. se bodo pri mestnem magistratu darila ta le darila: 1. gl. 200 štirim delalcem, ki so se ponesrečili pri delu, vsled česa so postali dalje časa nesposobni za kakov posel. 2. gl. 100 dvema brez razločka spola nad 70 let starima, ki sta brez pomoči in drugih prepotrebni sredstev za življenje. 3. gl. 100 štirim siromašnim obiteljem, ki so prišle ob svoje imetje po naravnih nezgodah, kakor so: požar, potres, toča, povodenj itd. Prosilci naj vložijo svoje dokumentovane prošnje pri vodstvu društva »Società Operaia«. Kako je to, da se slavni magistrat le na »Operaio« naslanja, kadar gre za delitev podpor pomoči potrebnim delalcem siromakom itd. Je li le »Società Operaia« v Trstu? To je strankarsko, nekorektno postopanje našega magistrata, kajti i on mora znati, da »Operaia« samo ne zastopa vseh interesov tržaških delalskih krogov. Če se uže noče jemati ozir i na slovenska delalska društva v Trstu, naj se ne pozabi, da »Fratellanza artigiana« ima do tega toliko pravice, kolikor »Operaia«. Fiat olim justitia!

Razpis stipendij. Dve stipendiji po 140 gl. na leto, ustanovi »Calliman vitez Minerbia« in »Klara d'Angeli-Minerbia« ste na razpolaganje pridnim in npravnim dijakom, obiskujočim jedno ali drugo izmej fakultet, katere avstrijske univerze ali pa politehničnega zavoda. Na vero ali narodnost dijakov se ne gleda, le na njih stalno bivanje v Trstu se bode ozir jemalo. Molbenice z dotičnimi spričali naj se odpošljejo do 8. februvarja na tukajšnju borsno deputacijo.

Tržaške novosti. — Nesreča. V petek je nagloma zblaznel Jakob Sancin Bokalet, mož srednjih let in mirna duša, doma iz Škedenje. Odpeljalj so ga v mestno blaznico. — Se druga dva so te dni odvedli v blaznico, ker sta nagloma zblaznela na javnej ulici. — Avgustin Jerič je moral iti v bolnišnico vsled ponesrečenja pri delu.

Požar. V nedelo popoldne je pričelo goreti v nekej štacuni blaga v starem mestu. Škode ni posebne, ker ogenj so k malu pogasili prišli vatrogasci.

Mrtvi in ranjeni. Jožef G. 26. letni Tržčan, stanujoč v Kolonji, pil je v nedelo pivo v pivovarni na »Acquadotto«. Mej družimi gosti nastane prepir, letele so čaše in slučajno jedna teh zadene v glavo našega mirnega pivca. Kako istinit je pregovor, govoreč: Varuj se volkovi!

Samomor. Nek človek, dozdevno težak, prišel je v ponedelek zvečer do vhodnih vrat mestne bolnišnice in padel na tla. Drug težak, ki je bil nazoč, pa je povedal, da je omenjeni pil strup. Prenesen v otdetek za otrovane, jedno uro potem je zamrl.

Pregledovanje javnih kočij. V petek po noči je policija pregledovala kočije po ulicah in trgih in zasledila pet kočijažev, ki so dotične naredbe prestopili. Komisiji na čelu kije bil gospod »Chinchelia« tajnik coofilnega društva.

Ostudno petje. Sleherno leto nam prenese norec »pust« kaj »posebno« novega, letos pa nam je podaril nekaj »posebno« ostudnega. Poučljna drhal, 14—15 in 16 letni »kolinci«, smrkova dekleta itd. zvečer, po noči in kadar si bodi, tule, prepevajo po ulicah gori in doli neko pesen v tržaškem narečju, ki pristojaj le takim grlom, katerim je »sramežljivost« deveta briga. Naš mob npravo propada. Časniki svetujejo ostro postopanje od strani policije proti onim, ki prepevajo te ostudnosti in tako žalijo npravnstveni čut poštenih me-

ščanov. Kdo je pa to zakrivil? Ali ne soperetta? O, mislimo, da uprav tal

Za rezerviste. Magistrat daje na znanje rezervistom c. k. pešpolka Milan kralj S. b. b. da oni, koji hočejo v slučaju mobilizacije prostovoljno stopiti kot marketendarji k omenjenemu polku, naj se prijavijo najdalje do 20. t. m. v I. magistratnem oddelku, III. nadstropje, vrata št. 6, kder se jim naznanijo dotični pogoji.

Posledica nesreče. Gospod Volbenk Muha, zdravnik in dober Slovec, ki je bil v svojem času i mestni poslanec za okolico, o katerem smo zadnje poročali, da je ponesrečil, padši iz vozička na cesto, ki drži od Piščancev v Rojan, preminol je za ranami v bolnišnici v nedelo ob 10. po noči. Preminoli so je narodil v bližnji Lokvi v letu 1808. Naj v miru počiva blagi starček!

Veselice v soboto in nedelo. Ples veteranskega društva je bil močno obiskan, bilo je nad 2500 ljudi na tem plesu, ki se je jako lepo vršil v krasno odličnem gledišču »Fenice«. — Ples falkinskega društva v »Monte verde« je bil slabo obiskan, ker se je vršil prav isti večer, kakor veteranski. — Ples delalskega društva v nedelo je bil srednje obiskan. Po prodanih listin soditi, bilo je 250 ljudi; a veselje je trajalo skoro do belega dne. Dvorana je bila skoro vsa v zastavah, grbih in zelenji, prav okusno okrašena. — Za maškeračo ženskega oddelka delalskega podpornega društva dne 27. t. m. se naše divojke uže zdaj pripravljajo, torej se smemo nadejati prav veselega večera.

Občni zbor »Tržaškega Sokola« je bil v nedelo, 13. t. m., v prostorih društva. Nazočili je bilo nad 100 udov. Iz poročila tajnikovega se vidi, da je društvo lansko leto lepo napredovalo in da mu je mej letom pristopilo nad 50 udov; a na skupščini samej se je prijavilo nad 20 novih udov, kateri so bili še pred skupščino sprejeti. »Sokola« zdaj šteje nad 250 udov, kar je neovrgljiv dokaz, da društvo lepo napreduje. Iz poročila blagajnika je razvidno, da je društvo z novim letom imelo vsega premoženja okolo 700 gold., v denarnici ima gotovine 360 gold., kateri so naloženi v tržaški ljudske banki. Za predsednika je bil z akklamacijo izvoljen zopet gosp. Gjuro Vučković, kateri se je sicer branil prevzeti zopet to častno breme, a skupščina je toliko časa nanj pritiskala, da se je moral udati in sprejeti predsedništvo. V odbor so bili izvoljeni ti-le gospodje: dr. Longino, Anton Kalister, Franc Kerže, A. Inamo, F. Čokelj, Drašič, Bonne in Lampe.

Iredentari. V petek je straža odpeljala v ulico Tigor vročekrvnega Laha Julija P. Ta nepridiprav je spremljal vojaško godbo po mestu, a ne ve se zakaj, v drenju je sunil in udaril nečega vojaka tukajšnjega pešpolka. C. k. vojak, ne bodi len, povrne mu *dano* z obilnim *poročilom*. Takim ljudem je treba zoba pokazati, kajti njih predrznost preseza uže vse meje.

Čin iredente. Pohajajoči prodajalec sardin Andreja Pavan našel je v saboto po noči na zunanem oknu pivovarne »Aurora« v ulici »Torrente« št. 862, tleč zavitek iz papirja. Zvezan je bil z vrstico. Mož pogasi zavitek in ga po tem izroči stražam. Kar zdaj počenja »iredenta« v Trstu, to je uže grozno in ostudno.

Tatvine in policijsko. V nedelo zvečer je nepoznan tat znakol neke gospej v ulici »S. Sebastiano« mošnjček z šestimi gld. — Zopet drugi so odnesli iz neke hiše v ulici »delle scuole israelitiche« uro z nihalom, vredno 30 gld. — Straža je v ponedelek ustavila 20letnega hlapca Antona S., ker je zidarju Antonu R. iz Kadina znakol 2 gld. — Ponedelek zvečer so straže zadele na kovača Ivana T., zatoženega tatvine in javnega prisilstva. — Ivan T., 22letni kovač, moral je iti mej štiri stene, ker je kostanjariju v ulici »Chiozza« pouzročil 4 gld. škode. — Straža je ustavila v ulici »Medias« kočijaža Fr. S. iz Senožec, ker je naglo vozil po ulici »Barriera vecchia« in povozil nečega stražarja. — *Barbarski čin.* V ponedelek popoldne je hlapec domačega konjederca na lesnem trgu zajel psička, ter ga uprav spravljal na dotični voz, ko izmej poulične drhali k njemu priskoči capin, ki ga parkrat po obrazu udari, vsled tega se mora zdaj konje derec zdraviti v bolnišnici. Neka straža je namerjavala »vlaškega falota« ustaviti, ali na mestu zbrana »smetljaka« je pričela na stražo režati: »mola! mola! in v tem »ušivi falot« pete odnese. — V nedelo zvečer je praktičen in predrzen tat prekoračil zid kampanije št. 31 v ulici »sette fontane«, kder se je uprav zbrana gospoda radovala pri plesnem venčku. Zleze v »garderobo« in iz te odnese več kovov obleke v vrednosti do 230 gld. — Odnali so na zatožno klop Ivana C., mlekarja iz Rocolja, ker je svojo sestro hudo pobil na glavi. — Oivedli so v ulico »Tigor« dalmatinskega pomorščaka, ker je namerjavaj ljudi pehariti s »pona-

rejenimi cekini«, ko so bili v resnici le pozlačene, ničvredne tutke.

Izpred sodišča. Ivan Ostrovška, doma iz Kobiljeglave, bivajoč v Hruševici, bil je zatožen in krvim spoznan zločina teškega telesnega poškodovanja, vsled česar je bil obsojen v jednoletno ječo radi zločina javnega prisilstva s prevaro. — Alojzij Semec iz Vipave, bil je zatožen zločina krivičnega faliranja. Po daljši obravnavi ga je sodišče nekrivim spoznalo in oprostito. — Jožef Petronio iz Pirana, dobil je trimesečno ječo radi tatvine.

Politična preiskavanja in aretiranje. Zadnje dni je policija imela dovolj posla. Preiskavala je gnezda in zavetja naših »neodrešencev«. V saboto na vse zgodaj je preiskala stanovanja teh le ticev: Angela Totole, (ta je bil minolo leto predsednik društva tržaških stavcev.) Evgenija Genirama, Nikolaja Deveice, Nikolaja Lanze, vsi stavci; Edvarda Cramero-ta (sic) brivca in Ivana Angelli-ja agenta. Omenjeni gospodje, kakor jih navadno »Indipendente« in »Piccolo« imenujeta, imeli so v čast biti personalno preiskovanim. V saboto ponoči pa so žandarji na korminske postaji ustavili iz Italije došlega gospodarja in brivca v ulici »Caserma«, Mihaela Vigna. Policija je obiskala njegovo delalnico, in kakor pravijo, našla dve sliki in dokaj pisem, ki diše po visoki časmorske politiki. Vigna je bil v Rimu, tam je prisustvoval svečanosti na čast I. kralju Italije Viktor Emanuelu, priča je bil pri prenosu kraljevih kosti na drugi kraj v Pantheonu in po skončani afəri je dobil priliko, da nekoliko blekne o avstrijskem barbarizmu. Rekel je, in kakor se je nam pravilo, močno poudarjal, da bode v tleh, k večemu v štirih letih Trst s Primorsko vred otet avstrijskega barbarizma in potem nastopi čas maščenja mučenika Oberdanka. Nekojosi ga radovoljno poslušali, večina pa je stresala z glavo, ker dobro ve, da je Trst a Primorsko za mlakozobo Italijo pretrda kost. Za irredentarski govor pijanega tržaškega brivca so tu k malu zvedeli in brzojavili žandarmeriji na postajah ob meji, naj ga ustavi, kar se je zgodilo na postaji v Korminu. Pospremili so ga v Trst in tu izročili policiji. Pričeto je bilo v slavem »Pantheonu«, a skončalo se je v tržaškem mamertinskem poslopju! Čudna so pota človeškega življenja! — V saboto je še policija preiskala stanovanje neke Angele vdove Büchler, krčmarice in slikarja Iv. Krst. Pascutti-ja. O tem vemo le, da je zarod furlanske krvi. Pravijo, da so stavca Deveio zaprli vsled naših pisem v njegovem stanovanju. Zgodovina nas uči, da je veliki Aleksander gordijsko vozil brez komplimentov kar z mečem presekal. *Derošim* rekam postavljajo jezove, da s temi zabranjajo škodljive poplave itd. A nasproti irredentem, kaj se je dozdej postavljalo? Hočemo biti slepi?

Preiskavanja. Se nismo pri kraju. V ponedelek jutraj je policija preiskovala prostore uredništva časnika »L'Indipendente«. To se je zgodilo na povelje sodniške oblasti v Trientu.

Statistika iz Proseka. Leta 1883 se je v fari porodilo 37 moškega, 31 ženskega spola, skupaj 68 in sicer. — 51 v Proseku; 17 v vaseh, spadajočih v sežanski okraj. — Umrlo pa je 29 moških 22 ženskih, v Proseku 38, v vaseh 13, skupaj 51 Odraslih je bilo 13, otrok 38, odraslih je umrlo v Proseku 8, v vaseh 5. Porok je bilo 15. — V primeri z letom 1882 več rojenih 15, manj umerlih 8, več porok 6, fara steje okoli 1540 duš in sicer Prosek okoli 1150, vasi v sežanskem okraju 390. Mej umrlimi je bila najstareja ženska na Divinščini pri 94 letih.

Prostovoljna požarna bramba v Vipavi napravi plesno veselico v nedeljo 20. januarja 1884 v prostorih gosp. Josipa Žvokelj-ja, pri kateri svira vojaška godba c. k. pešpolka iz Gorice. Med počitkom petje. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina proti izkazu vabila za gospode 1 gld.

Popravek. V Podlistku št. 1. naj se popravi to le: II. kolona aus Indien na mesto aus Wien, III. kolona češčeni na mesto čašani, IV. kolona Butthia na mesto Bulthia, IV. kolona nič na mesto več, VII. kolona Lopca na mesto Lepca, VIII. kolona teško na mesto teške, VIII. kolona polzek na mesto polek.

„Zaslugi krono“. Stari ta pregovor se je zopet lepo uresničil pri lekarničarju R. Brandt-u v Zürich-u napravljenih kroglicah, ker skoro vsi prvi profesorji medicine tem kroglicam dajo spridevalo, da so pri bolehavosti v zdoljnih delih trupla, pri krvnej bolezni, zabasanju, hemoreidam in še drugih boleznih gotovo, jako prijetna pomoč. Ko so taki možje izrekli svojo sodbo, je vsako drugo priporočanje odveč. — Dobivajo se škatljica po 70 novčičev v vseh znanih lekarnah.

Grozna hudodelstva se vedno gosteje gode v velicim mestih; tudi Dunaj je prišel v zadnjih letih zarad hudodel-

stev v slab glas; čuditi se temu ni, saj se je v času gospodarstva ustavovercev javna morala tam s kolesom trla, in zdaj zori sad iz slabega semena, katero se je sejalo. — Zadnji četrtke se je na Dunaji zgodilo strašno dejanje: popoldne ob 5^{1/2}, sta prišla dva moža v menjalnico gosp. Eisert v jako živje ulici Mariahilf, vrgla sta gospodarju peska v oči ter ga nevarno ranila in pobrala denar, bankovce po 1, 5, 10 in 100 gld. Ker je gospodar zaupil na pomoč, pritekli so iz zadej ležeče sobe hišina in dva Eisertova otroka, a razb jnika sta hišino in enega otroka hudo ranila, drugega pa z sekiro ubila in potem s poropanim denarjem pobegnola. — En dan poprej pa so tudi na Dunaji zasačili in zaprli nečega človeka, po imenu Schenk, ki si je sam privedal imé inženir, pa je poprej imel neko dvomljivo trgovino z ogljem. Policija ga je uže dalj časa zasledovala ker je skoraj nedvomljivo, da je polagoma štiri deklice, katere vse so imele premoženje, s hlinjenjem, da se ž njimi poroči, umoril in poropal. Enega izmej morilcev Eisertove obitelji ima gosposka uže v rokah, imenuje se Jožef Pongratz ter je doma iz Kiseka na Ogerskem. Kakorsumljivega so zaprli 11. t. m. in 12. pripeljali pred Eiserta, kateri ga je spoznal. — Schenk se je pred gosposko že udal, da je dve deklici umoril, druge umore pa taji, dokazana sta vendar uže dva druga umora; zaprli so tudi njegovega pajdaša Schlosareka, o katerem je dokazano, da se je vdeležil nečega umora.

Tržno poročilo
Kava — vedno draža, ker je cena tudi na inostranskih trgih poskočila. Prodalo se je te dni 1000 vreč Rio po gld. 60 do gld. 73.—, 1000 Santos po gld. 68 do gld. 74, 400 Jave po gld. 77 do gld. 80.
Sladkor — slaba kupčija po mlahovih skoro vs ki dan nižih cenah.
Sadje — srednja kupčija, cene šibke.
Olje — cene še vedno po malem ponenjavojo.
Petrolje — cena trdna na gld. 12^{1/2}.
Domači pridelki — fižol gld. 7 do gld. 13. in tudi po gld. 12^{1/2}, se uže dobi koksa.
Maslo gld. 88 do gld. 93.
Seno — gld. 1.— do gld. 1.50.

Borsno poročilo.
Borsa je zopet postala mirnejša; kurzi papirjev pa so trdni, tendenca najboljša.

Dunajska borza dne 13. januarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih 79 gld. 50 kr.	
Enotni drž. dolg v srebru 80 » 05 »	
Zlata renta 100 » 10 »	
5% avst. renta 84 » 15 »	
Delnice narodne banke 846 » — »	
Kreditne delnice 302 » 50 »	
London 10 lir sterlin 121 » 45 »	
Napoleon 9 » 60 ^{1/2} »	
C. kr. cekini 5 » 71 »	
100 državnih mark 59 » 35 »	

Zahvala.
Podpisani zahvaluje se najtopleje »Lelavskemu podpornemu društvu, katero je mojega pokojnega supruga Antona v boleznih tako zdato podpiralo in mu v tem kratkem času svoje bolezni 135 gld. podpore dalo. Priporočam to koristno domače društvo vsacemu najtopleje.

Pri sv. Ivanu 12. januarja 1884.
Marija Derman.

Žalujoči obitelji Muha-Napret naznanjati, da je njihov ljubljeni, te dni ponesrečeni oče

Volbenk dr. Mucha
včeraj zvečer umrl, previden se Sv. Sa. kramenti za umirajoče.
Da se dopolni zadnja volja rajncemu, preneso se njega posvetni ostanki naravnost na pokopališče.
Trst, 14. januarja 1884.
Ta vest naj velja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem namesto vsacega drugega, posebnega naznanila.

5000 ostankov sukna
(3—4 metre), v vseh barvah za cele moške obleke, pošilja proti povzetju po 5 gld. ostanek.
L. Storch v Brnu
t varina (sukno), koja se ne bi dopadala, more se zamenjati.

3000 ostankov preprog
(10—12 metrov) pošilja proti povzetju komad po 3 for. 80.
L. Storch, tvorničar u Brnu,
tvorina koja se ne bi dopadala, more se zamenjati.

„TRŽAŠKI SOKOL“,
priredi v salonu »Monte Verde« Veliki ples, dne 26. Januara 1884. i Plesnu Arabuljnu zabavo, dne 26. Februara 1884 Orkestar pod osobnim ravnanjem prof. Piccoli. — Početak u 9. satih.
Trst v Januaru 1884. Odbor.
Ulaznica za osobe gld. 1.—, za obitelji gld. 2.

Umoljava se, da gg. članovi dodju u Sokolskom, a ostala gospoda u crnom odielu.
Za uvedenje gostovah neka se gg. članovi obrate na Odbor u društvenom lokalu (via Coroneo št. 23) u obično dobo ill na g. Jakoba Klemenca, via S. Antonio št. 1. g. Ivana Valenčič, via Nuova št. 39.

Štev. 16.
O. š. s.

Razpis učiteljskih služeb.

V političnem okraju Voloskem izpraznjena so tale učiteljska mesta in sicer:

1. mesto učitelja III. reda na jednorazredni narodni šoli v Brezovici s slovenskim učnim jezikom;
2. mesto učiteljce III. reda na dvorazredni narodni šoli v Rukavcu;
3. mesto podučitelja na štiro-razredni narodni šoli v Kastvu, in
4. mesto podučiteljice na dvorazredni narodni šoli pri sv. Mateju; zadnje tri s hrvatskim učnim jezikom.

Prositelji naj uložijo svoje dokumentirane prošnje event. po svojih predstojnih oblastih pri podpisanem okrajnem šolskem svetu v štirih tednih.

Od c. k. okrajnega šolskega sveta.
V Voloski dne 10. januvarja 1884.

Najdeno!!!
Po neutrudljivih študijah se je ko- nečno dr. pl. Benden posrečilo, napraviti
Mazilo za lase,
od katerega se more reči po vsej pravici, da odgovarja svojemu namenu. V prav kratkam času pomnoži in okrepa to masilo lase in brado in brani izpadanje las. Iznajdnik jamči za gotovi uspeh.
Cena za lonček mazila 2 gld.
Dobiva se pravo proti predpošiljatvi zneska edino pri iznajdniku Dr. pl. Benden, v Pragi, Salmovi ulici 7.
(13—1)

VSAKEJ DAMI,
katera hoče imeti dobro se podajajoč životnik (modero) iz prave, dobre ribje kosti (pušpana) priporočam, da si ga naroči pri meni in da pošlje mero.
Mma. M. Müller na Dunaji
I. Stadt, Operngasse 12 (vis-a-vis Heinrichshof).
ZIVOTNIKE

lastni izdelek po najnovjšem in najb- lišem dunajskem in pariškem krovu, garantirane iz prave ribje kosti napravljene, bele ali rujave po f. 5, barvane od f. 7 naprej. Pariški životniki s trakovi za stiskanje beli ali rujavi od f. 8^{1/2} barvani od f. 10 naprej, francoski životniki s pripnkom! u f. 10, barvani od f. 12. naprej.
Novost! Stefanije životniki brez planšetov, vsled sprideval zdravnikov, priporočljivi vsakej dami, posebno pa tuki, ki trpé na srčnik, jetrnih in želodčnih boleznih, trajljivi, držeči formo, brez da bi želodcu najmanj škodovali, elegantno napraljeni od f. 8 naprej. Životniki za dame v vseh barvah, formah, v vsakej velikosti in po vsakej cení. — Naročbe iz dežele, spošiljatvo ogleda ali mere in naznanjenjem cene po poštnem povzetju. Kar se ne dopade, ali prileže, se zamenja za drugo.

„SLAVIJA“

vzajemno-zavarovalna v Pragi.
P. n. členom oddelka III.

kterih zavarovanje v društvih za vzajemno podedovanje konča dne 31. decembra 1883. pozivljajo se v smislu §. 12. pravil tega oddelka, da pošljejo narnanost glavnemu ravnateljstvu v Prago s priporočenim pismom naslednje listine:

1. Kratni list zavarovanca (obmišljenca), t. j. tistega, na čegar življenje je bilo zavarovanje skleneno. Ta list, — ali pričevalo o starosti — mora biti izdan po dotičnem župnijskem uradu in redno kolekovan; navaden izpisek iz matice ne zadostuje.

2. Pričevalo, da je zavarovanec (obmišljenec) preživel 31. dan meseca decembra 1883. To pričevalo izda tudi župnijski urad in potrdi občinsko predstojništvo, oziroma c. k. beležnik občine, v kateri je o tem časi naseljen zavarovanec.

Po izročnem glasi §. 12. pravil odd. III. izgubi vsakdo, ki teh listin ne predloži najkasneje do 31. marca 1884 vse svoje pravice do končnega deleža in zapade tak delež v korist ostalih členov dotičnega podedovanjskega društva.

Upravno svetovalstvo

vzajemno-zavarovalne banke

„SLAVIJE“

v Pragi. (2-2)

V ROJANU

je na prodaj 2735 kvadratmetrov zemljišča, 10 minut od cerkve oddaljenega.

Kdor želi kaj več poizvedeti, obrne naj se na uredništvo „Edinosti“. 3-2

Brez te varstvene znamke, postavno za varovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žiricah, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval Zahteva naj se samo »cvetu zoper« (Varstvena znamka.) trganje po dr. Maliču s traven stojičim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Planinski želiščni sirop kranjski, izboren zoper kašelj, hripavost vratobol, prane in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči sokli in siropi. 20-15

Pomuhljivo (Dorsch) jetrno olje, najboljšo vrste, izborno zoper bramoro, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne oteklino 1 stekl. 60 kr.

Anaterska ustna voda, najboljšo za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kričistilne Kroglice, c. kr. priv., ne sme bi se v njejdem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, akaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatijah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatiļami 1 gld. 5 kr. Nazoļi java se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se takoj v lekarni pri „samorogu“ Jul. pl. Trnkóczy-ja na mestnem trgu v Ljubljani.

Priznana nepokvarjena, izvrstne voscene svece

izdelujejo 11-8

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Kedor išče pomoči, dobi jo!

Kder ni nič več pomagalo, pomagali so prvi in edino pravi, 59 krat odlikovani IVAN HOFF-ovi izdelki za hrano in zdravilo iz slada, kateri so ozdravili na stotisoč ljudi po zdravnikih uže popolnoma zapuščenih ter so jim dali življenje in zdravje. (Lastne besede ozdravljenih.)

Ivan Hoff-ova sokolada iz slada.

Jako radivna in krepiľna za vse slabotne in na živihbolehne ljudi. — Jako okusna in priporočljiva, kder je uživanje kave prepovedano. 1/2 kilogr. paket gld. 2.40, gld. 1.60, in 1 gld. — Pri močnejši naročbi rabat.

Nedrava kri, hemoroide, onemoglost, slab želodec, vse te bolezni zdravi Ivan Hoff-ova piva iz sladovega izlečka še celo v slučajih, k. bi bil točisti zgubil vsako veselje do jedade. A pomoč je treba obilno rabiti. Zdravniki so prišli Ivan Hoff-ovo pivo iz sladovega izlečka in njegovo sokolado iz slada, kakor najboljšo radivno in zdravilno sredstvo; za pljučne bolezni koncentrirani izleček iz slada, za pomajkanje krvi sokola s iz slada, za lažje prane bolezni bombone iz slada itd. Dokazi za vse to so mnogi dvorni diplomi, ko tjne, priznanja zdravnikov in zahvale ozdravljenih bolnikov.

Edinemu iznajdniku in iztvelovatelju pristnih preparatov iz sladnega izlečka, c. k. dvornemu založniku skoro vseh evropskih vladarjev, gospodu

IVAN-u HOFF-u,

c. k. svetovalcu, lastniku zlatega križca za zasluge s krono, vitezu visokih pruskih in nemških radov, Dunaj, tovarna I. Grabenhof, Bräunerstrasse 2, Zaloga tovarne in pisarna: Graben, Bräunerstrasse 8.

Velečeni gospod! An'werpen 12. septembra 1883. V prilogi dobite deset frankov, in Vas prosim, da mi pošljete za to svoto sladovega koncentriranega izlečka. Ivan Hoff-ovo zdravilno pivo pijem uže 6 let, jaz ga dobivam redno iz Amsterdama. Jaz vam ne moram z besedami izreči, kak napah ja napravilo to pivo v mojej družini. Jaz in moj sin niva več mogla tečno jesti, ne spati. Moja hči je bila nervozna in blidinaj; Vaš živinski in zdravilni balzam — tako imenujemo Vaš izleček iz slada — nas je zopet popolno ozdravil. Kako dobro je visokoočeni knez Anton Hohenzollernski, kraljeva visokost, vi vam je dal zlato svatino za zasluge opazil: Nobenemu se ne pristava tako dobro napis svatine s bene morante, nego vam. Kralj Danski je tudi rekel, da je sam poskušal zdravilno moč Ivana Hoffovega izlečka iz slada pri sobi in svojej družini. — Jaz in moja družina smo čitali vse Vaše namizila in Vaš voščimo dolg življenje v korist človeštva. Imam čast priporočati s posebnim spoštovanjem Vaš hvalični pl. Westphal, major r. s. zdaj tukaj, Hotel Wies.

Kakor post-ransko naj vam služi to le: Dvo leti sem trpel za bronhialni kašar in sušico v goltanu, tako, da nisem mogel več glasno govoriti. Prvi dunajski profesorji so me poslali v Gleichberg in v Nizzo, iz Nizze prišelci začel sem rabiti Vašo izvrstno zdravilno pivo in javiti moram vam na čast, da sem po Ivan Hoffovega zdravilnem pivu popolnoma ozdrvil in javiti moram vam na čast, da mi jed tekne in da s dobro počutim. Prosim Vas torej, da mi pošljete 28 steklenic zdravilne pive, s kilogr. sokolade iz slada in 2 močnejši bombonov iz sladnega izlečka in znanujemo s posebnim štovanjem: Franc Malič, tovarna za moške obleke in trgovina s suknom Mariablfenstrasse Nr. 69.

Uradno zdravilno poročilo.

C. k. centralni odbor itd. v Flensberg-u. — Ivan Hoffovo zdravilno pivo iz sladovega izlečka pokazalo se je kot izvrstno krepiľno sredstvo. Major Wittge, poslanec kralj. pruskih listarjev.

Cene pravega Ivan Hoffovega zdravilnega piva iz sladovega izlečka: 13 steklenic gld. 6.00, 28 steklenic gld. 12.00, 56 steklenic gld. 25.48. — Od 13 steklenic na zgoraj so pivo pošlje franco v hno. Za pošiljatev iz Dunaja: 13 steklenic gld. 7.20, 28 steklenic gld. 14.60, 56 steklenic gld. 29.10. 12 kilograma sokolade iz slada I. gld. 2.40 II. gld. 1.60, III. l. Pri močnejših naročbah dovolj s rabat.) Koncentrirani sladovni izleček 1 steklenica gld. 1.12, 12 steklenice 70 soldov. Bomboni iz slada: 1 močnjica 60 soldov (tudi 12 ali 14 močnjica.) Naročbe pod 3 gld. vrednosti se ne izvršujejo. Prvi, pravi, sluz razstapljalci Ivan Hoffovi prani bomboni iz slada so v modrom papirju. Pri kupanju naj se odločno terja take.

OPOMIN.

Naj se tirja le prave Ivan Hoff-ove izdelke iz slada z varovalno marko pri c. k. trgovske sod-niji avstrijsk-v in ogrsk-v zabilježeno (slika iznajdnika). Pomarjenim izdelkom drugih manjkajo zdravilna zelišča in na niso prav napravljene, kakor Ivan Hoff-ovi izdelki iz slada in vtegoje to o, po izreku zdravnikov, celo škodovati. 12-10

Glavno zalogo v Trstu ima: Franc Ks. Princ trgovec na Akvedotu. V Ljubljani: Peter Lassnigg, v Gorici: G. Christofolletti, v Mariboru: F. P. Holasek, na glavnem trgu, v Ptujli: J. Kasimir, lekarnar, v Celji: J. Kupferschmidt, lekarnar.

The Singer Manufacturing & C.

New-York.

Ako se plati vsak teden samo

eden goldinar

dobi se

Originalni

Singer-jev šivalni stroj,

in to brez povišanja cene.

Poročstvo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno

G. NEIDLINGER,

generalni agent 13-12

V Trstu, Corso, palača Modello

Šivanke za Singerjeve šivalne

stroje komad 3 kr. in tucat 30 kr.

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo

nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdozvrtnišje želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. 10-8

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročilo in pošiljatev pa edino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti i G. B. Rovis in G. B. Faraboschi. Ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

DUNAJ, Stadt, Singer-strasse 15.

J. PSERHOFER-jeva

Lekarna zum goldenen Reichsapfel.

Kroglice za čiščenje krvi, poprej imenovane univerzalne kroglice, služijo to imae po vsej pravici, ker v resnici jo skoro ni bolezni, v kateri ne bi bile te kroglice skazale svojo čudovito zdravilno moč. V najnevarnejših slučajih, v katerih ni pomagal uže noben lek več, pomagale so jako naglo te kroglice. 1 škatiļa s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoj 2 6 škatiļicami gld. 1.5, pri nefrankovani pošiljati s pošto gld. 1.10. (Manj nego 1 zavoj se ne razpošilja.) Veliko številno pismo je došlo, v katerih se v potrebnih kroglicah toplo zahvaljuje zarad ozdravljenja po raznih težkih boleznih. Vaak, kedor je le poskušal enkrat ta lek priporočiti ga dalje. Mi podajamo tukaj nekatere od mnogih zahvalnih pism:

Waidhofen n. Ybbs, 24. novembra 1880.

Javna zahvala.

Vaša blagorodje! Od leta 1862 trpel sem na hemoroidah in zadrževanju vode; jaz sem rabil tudi zdravnike, a brezuspešno, bolezen je postajala še dalje huja, tako, da sem po nekoliko časa močno trpel na trebuhobolu (vsled stiskanja črevesja) nisem imel več teka in kakor hitro sem vzel kaj hrane k sebi, nisem mogel več obstati, vsled napenjanja, teškemu sopenju, kašljanju, dokler nisem naposled začel rabiti Vaše čudodelne kroglice za čiščenje krvi, katere so me popolnoma rešile skoro neozdravljive bolezni. Zarad tega nimam besed, s katerimi bi se mogel zadosti gorko zahvaliti vam in izreči vam moje priznanje. S posebnim štovanjem Johan Oellinger.

Vaše blagorodje! Ker sem bil gotov, da so vsa Vaša zdravila tako uspešna, kakor Vaš imenitni balzam proti zmrzljivosti, kateri je v moji družini odstranil marsikatero ozebko, odločil sem se, vkljub mojemu nezaupanju proti univerzalnim lekem, da se poprimem vaših kroglic za čiščenje krvi, da s temi malimi kroglicami bombardiram moje uže zastarele hemoroide. Jaz prav rad priznam, da sem po 4 tedenskej rabi vaših kroglic popolnoma rešil uže zastarele bolezni in da jaz zdaj Vaše kroglice svojim znancem najtoplejšje priporočam. Jaz tudi nemam nič proti temu, da javite te vrste, a brez mojega polnega podpis. Dunaj, 20. februarja 1881. Spoštovanjem C. v. T.

Amerikansko mazilo proti trganju, hitro in sigurno delujoče, na vsak način najboljšo sredstvo proti vsem boleznim v udih in trganju, kakor so: bolest hrbtance, trganje po udih, Ischias, krč v želodcu, nervozni zobobol, glavobol, trganje po ušesih itd. 1 gld. 1.20.

Anaterska voda za usta c. kr. priv. prava od J. G. Popp-a, obče znana kakor najboljšo sredstvo za vzdrževanje zob. 1 steklenica gld. 1.40.

Esenca za oči od dr. Romershausen za krepanje in vzdrževanje vida. V originalnih steklenicah po po gld. 2,50 in gld. 1.50.

Kineško mijo za toaleta najpopolnejše kar se pozna v milih, po rabljenju katerega se koža napne in postane gladka, kakor baržun ter jako prijetno vonja. Jako je izdatno in se ne posuši komad 70 soldov.

Prah za izvoščike (Flaker-Pulver) obče poznan; izvrstni lek proti kataru, hripavosti in kašlju s krčem. 1 škatiļa 35 soldov.

Balzam proti ozebljinam od J. Pserhofer-jeva, več let sem priznано najsigurnejše sredstvo proti ozebljinam vsake vrste, kakor tudi proti jako zastarelim ranam en lonček 40 soldov.

Živenjska esenca (Prager Tropfen) proti pokaženemu želodcu, slabem prebavljanju, bolečinah v spodnjem delu trupla posebno dobro domače sredstvo. 1 steklenica 20 soldov.

Vse francoske specialitete so ali v zalogi, ali pa se na zahtevanje hitro in najceneje preskrbe. Odpošiljatev po pošti pri zneskih od gld. 5 le proti poprejšnej pošiljati denara s poštno nakaznico pri večih zneskih tudi s poštnim povzetjem

Bielitz, 2. junija 1874.

Velečeni gospod Pserhofer!

Pismeno moramo jaz in mnogi drugi, kateri smo bili po vaših kroglicah za čiščenje krvi ozdravljeni, izreči vam najtoplejšo hvalo. V mnogih boleznih so pokazale Vaše kroglice čudodelno zdravilno moč, kder so bila vsa druga sredstva neuspešna. Pomagale so temeljito pri krvotoku pri ženskih, pri nerednem krvnem čiščenju, pri zadrževanju scavnice, pri glistah, slabotnemu želodcu, krč v želodcu, omedljevi in mnogih drugih boleznih. Z vsem zaupanjem Vas toraj prosim, da mi zopet pošljete 12 zavojčkov kroglic. Visokim spoštovanjem Karl Kauder.

Vaše blagorodje! Srečen sem bil, da sem slučajno prišel do vaših čistejših kroglic, katere so pri meni čudeže delale. Trpel sem mnogo let na glavobolu in omedljevi, neka prijateljica mi je dala 10 vaših kroglic in teh 10 kroglic me je popolnoma ozdravilo, kar je pravi čudež. Zahvalivši se vam, prosim, da mi pošljete 1 zavojček kroglic. Pizka, 13. marca 1881.

Andreas Paar.

Cteney, 17. maja 1874.

Vaše blagorodje! Ker so Vaše kroglice za čiščenje krvi moje ženo, katera je trpela mnogo let na kronični bolezni v želodcu in na trganju po udih ne le otele smrti, ampak ji delile tudi novo mladeniško moč, ne morem se vstavljati prošnjam na enakih boleznih bolnih in Vas prosim, da mi zopet pošljete 2 zavojčka teh čudodelnih kroglic po povzetju. Spoštovanjem Blasius Spisatek.

Ribje olje (Dorsch) od M. Manger, pravo originalno, najbolje vrste. 1 steklenica gld. 1.

Prah proti potenju nog. Ta prah od-tanca, trganje po udih, Ischias, krč v želodcu, nervozni zobobol, glavobol, trganje po ušesih itd. 1 gld. 1.20.

Pate pectorale od George uže mnogo let eno najboljših in najprijetnijših lekov proti sluzi, kašlju, hripavosti, kataru, prani in pljučni bolezni, bolečinam v goltancu itd. obče poznan. 1 škatiļa 50 soldov.

Pomada iz Tonokinina od J. Pserhoferja uže mnogo let priznana po zdravnikih kakor najboljšo sredstvo, da se povzdigne rasiča las. 1 krasna veika škatiļa gld. 2.

Univerzalni plašter od poof. Stendel-a, pri ranah po bodahu in vsekanju, nevarnih olesah, tudi zastarelih, perijodično ponavljajočih se odprtjih na nogah, trdozvrtnih odprtjih žlez, raznih kostnih bolečinah, pri črvu na prstih, pri odprtih in vnetih prstih, zmrzlih udih, odprtih ranah vsled trganja in enakih boleznih mnogokrat skušeno sredstvo 1 lonček 50 soldov.

Univerzalna čistilna sol od A. W. Ulrich-a. Posebno dobrodomači lek proti slabemu prebavljanju in dotičnim bolečinam, kakor: glavobolu, omedljevi, krč v želodcu, rezavci, hemoroidam, zaprtju itd. 1 zavoj gld. 1.

Univerzalna čistilna sol od A. W. Ulrich-a. Posebno dobrodomači lek proti slabemu prebavljanju in dotičnim bolečinam, kakor: glavobolu, omedljevi, krč v želodcu, rezavci, hemoroidam, zaprtju itd. 1 zavoj gld. 1.

Univerzalna čistilna sol od A. W. Ulrich-a. Posebno dobrodomači lek proti slabemu prebavljanju in dotičnim bolečinam, kakor: glavobolu, omedljevi, krč v želodcu, rezavci, hemoroidam, zaprtju itd. 1 zavoj gld. 1.

Univerzalna čistilna sol od A. W. Ulrich-a. Posebno dobrodomači lek proti slabemu prebavljanju in dotičnim bolečinam, kakor: glavobolu, omedljevi, krč v želodcu, rezavci, hemoroidam, zaprtju itd. 1 zavoj gld. 1.